

Memo Septembercirculaire 2021

Gemeente Diemen

INHOUD

Advies	2
Samenvatting	2
Leeswijzer	3
Toelichting mutaties Septemercirculaire 2021	4
Uitgangspunten berekening	4
Tabel mutaties Septemercirculaire	4
Ontwikkeling accres en hoeveelheidsverschillen	5
Taakmutaties	6
Extra middelen jeugdzorg	6
Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen WLZ	8
Uitvoering en implementatie Breed offensief	8
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten jeugd en WMO	8
Overige diverse kleine taakmutaties	8
Integratie- en Decentralisatieuitkeringen	9
Gezond in de Stad	9
Suppletie uitkering Sociaal Domein	9
Aanvullend Coronapakket	9
Lokale Cultuur en Buurt- en Dorpshuizen	9
Aanvullend pakket en impuls re-integratie bijstandsgerechtigden	9
Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand	9
Tonk	9
3 D's Sociaal domein	10
Participatie	10
Overige ontwikkelingen circulaire	10
Klimaat en Energie	10
Toekomstig accres voor dekking hogere zorgkosten	10
Toekomstig accres na politieke beschouwingen Prinsjesdag	10
Corona ontwikkelingen via gemeentefonds	11
Inkomstenderving	11
Cultuur en Buurt- en Dorpshuizen	11
Meerkosten corona 2021 - Wmo 2015 en Jeugdwet	11
Extra middelen SW-bedrijven	12
Corona ontwikkelingen via specifieke uitkering	12
Toezicht en Handhaving	12
De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	12
Herijking gemeentefonds	12
Eerste voorlopige uitkomsten	12
Evaluatie normeringsmethodiek	14
Bijlage 1 Compensatie corona steunmaatregelen Diemen t/m September	15

ADVIES

- De financiële consequenties 2021 te betrekken bij het opstellen van de eerst volgende kwartaalbrief 2021;
- De financiële consequenties 2022 en verder te betrekken de 1^e kwartaalbrief 2022 en de Kadernota 2023;
- Kennis te nemen van de overige ontwikkelingen van deze circulaire/memo;
- Alert te zijn op de toekomstige ontwikkeling in Zorgkosten als gevolg van CAO aanpassingen, de doorwerking daarvan bij de gemeenten en het daarmee samenhangende toekomstige hogere accres;
- De organisatie te informeren over de uitkomsten/memo.

SAMENVATTING

Het gemeentefonds is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten en dus van groot belang voor de financiële kaders voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2022 – 2025, maar ook voor de actualisatie van het huidige dienstjaar 2021.

De memo is gebaseerd op de uitwerking van de (actualisatie van de) begroting 2021 en 2022 van de Rijksoverheid, welke voor gemeenten is vertaald in de septembercirculaire. Hierin zijn eveneens incidentele inkomsten voor coronacompensatie vanuit het 5^e coronapakket toegevoegd. Een samenvatting van deze nieuwe en reeds eerder genomen steunmaatregelen voor 2021 is te vinden in bijlage 1 van deze memo.

De belangrijkste mutaties als gevolg van de septembercirculaire worden samenvattend veroorzaakt door:

- Bijstelling van het accres en uitkeringsfactor (structureel);
- Vrijval ruimte BCF plafond (incidenteel);
- Schrappen opschalingskorting 2022 (incidenteel);
- Extra incidentele middelen Jeugdzorg 2021 en 2022 (incidenteel);
- Aanvullende coronacompensatie TONK en het 5^e steunpakket (incidenteel);
- Enkele kleine taakmutaties (structureel)
- Actualisatie van de maatstaven (structureel).

Bovenstaande leidt samengevat tot in totaal de volgende mutaties in het gemeentefonds voor de (meerjaren) begroting 2021 – 2026 ten opzichte van de meicirculaire 2021:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand Meicirculaire 2021	46.621	46.843	47.244	47.815	48.847	49.824
Aanvullende middelen Jeugd (75%) reeds eerder verwerkt in de begroting		1.800	1.500	1.400	1.300	900
Reeds verwerkte Stelpost jeugd			-400	-400	-400	-400
Stand begroting voor aanvang Septembercirculaire 2021	46.621	48.643	48.344	48.815	49.747	50.324
Mutatie Septembercirculaire 2021	432	1.696	1.087	1.100	1.232	1.331
Stand Septembercirculaire 2021	47.053	50.339	49.431	49.915	50.979	51.655

De mutaties worden in de afzonderlijke hoofdstukken verder inhoudelijk toegelicht. Met name de extra middelen voor jeugd en de eerste uitkomsten vanuit de herijking van het gemeentefonds zijn actueel en hebben (vooralsnog) een grote structurele financiële impact voor gemeenten. Deze twee onderwerpen worden daarom kort in dit hoofdstuk samenvattend toegelicht.

Extra inkomsten Jeugd

Compensatie 2021 (incidenteel)

Rijk en VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen voor een totaal bedrag van € 613 mln.¹. Hiervan is bij de meicirculaire € 438 miljoen via het gemeentefonds overgekomen. Voor Diemen ging het daarbij om een bedrag van € 634.000. Daarnaast was er € 55 mln. gereserveerd voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening. Inmiddels hebben de VNG en het Rijk deze kosten begroot op € 3,2 mln., waardoor er aanvullend bijna € 52 mln. is opgenomen binnen het gemeentefonds. Voor Diemen leidt dit tot een aanvullende uitkering van € 72.000.

Compensatie 2022 (incidenteel)

De gemeenten krijgen in 2022 € 1.314 miljoen, bovenop de € 300 miljoen die het Rijk al als voorschot had gegeven voor de tekorten op de jeugdzorg². Verder worden er maatregelen genomen om € 214 miljoen te besparen, zoals over medewerking aan hervormingen, bezuinigingen, regionaliseren en aanleveren van gegevens. Samen dekt dat het volledige geraamde tekort van de gemeenten. Bij de meicirculaire was het aandeel per gemeente nog niet bekend en is later in het voorjaar verschenen. Deze aanvullende middelen zijn voor reeds € 1.800.000 meegenomen bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2022. Voor Diemen gaat het uiteindelijk om een bedrag van ruim € 1.894.000.

Extra inkomsten Jeugd 2023 e.v. (structureel)

Voor 2021 en 2022 zijn de extra middelen jeugd nu dus opgenomen binnen het gemeentefonds. Voor de jaren daarna heeft het Rijk deze nog niet meegenomen. Reden hiervan is dat de verdere uitwerking van de maatregelen die moeten leiden tot een verlaging van de jeugdkosten nog niet zijn afgerond en de bedragen daarmee nog niet definitief zijn. Wel zijn er richtlijnen vanuit de toezichthouder gegeven hoe om te gaan met de onzekerheid in deze structureel toegezegde compensatie. Daarin is aangegeven dat 75% mag worden opgenomen als stelpost in de begroting. Diemen volgt deze richtlijn.

Herijking gemeentefonds

Op 9 juli jl. hebben de fondsbeheerders een aangepast voorstel voor het jaar 2017 bekend gemaakt en op 12 augustus jl. de actualisatie van het verdeelvoorstel Gemeentefonds naar het jaar 2019. In dit verdeelvoorstel gaan 168 gemeenten er op vooruit en 187 gemeenten er op achteruit. Ook is de ROB weer om advies gevraagd. Voor Diemen laat deze actualisatie een verslechtering zien en komt voornamelijk uit op nadeel van € 61,67 per inwoner. In het hoofdstuk "Herijking Gemeentefonds" wordt nader ingegaan op de herverdeling van het Gemeentefonds.

LEESWIJZER

Er zijn veel ontwikkelingen gaande op het gebied van gemeentelijke financiën en het gemeentefonds. In de coronatijd, de herijking van het gemeentefonds, een periode van formatie na de verkiezingen en de discussie over de tekorten binnen de jeugdzorg is de berichtgeving van vandaag de volgende dag al weer aangevuld of toch weer anders.

De informatie bij de Septembercirculaire is dan ook een momentopname en geeft een vertaling van begroting³ van het Rijk naar gemeenten toe. Er is sprake van een bijstelling van de maatstaven voor 2021 en een eigen meerjarige prognose van de maatstaven met de grootste financiële impact. Daarnaast bevat de memo een actualisatie van de belangrijkste ontwikkelingen die op het moment van samenstelling bekend zijn.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/04/22/afspraken-aanpak-problematiek-jeugdzorg>

² <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/06/03/ruim-%E2%82%AC13-miljard-extra-naar-gemeenten-voor-tekorten-jeugdzorg-in-2022>

³ <https://www.rijksfinancien.nl/miljoenennota/2022>

Om deze reden wordt er bij deze memo een onderscheid gemaakt tussen ‘wat is nodig’ en ‘wat is zinvol om te weten’. Het onderdeel ‘wat is nodig’ is opgenomen onder het hoofdstuk Toelichting mutaties meicirculaire 2021 en het onderdeel ‘wat is zinvol’ onder het hoofdstuk ‘Overige ontwikkelingen’. Dit uitdrukkelijk met de opmerking dat de onderdelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn om een totaalbeeld van de ontwikkelingen te kunnen hebben.

TOELICHTING MUTATIES SEPTEMBERCIJCLAIRE 2021

UITGANGSPUNTEN BEREKENING

De berekeningen zijn gemaakt op basis van de maatstaven in de laatst bekende specificatie nr. 6 per 20-8-2021 van het BZK. Deze zijn aangevuld met een meerjarige prognose van de belangrijkste maatstaven met de grootste financiële impact. Voor Diemen zijn dit:

- Actualisatie van de WOZ waardes;
- Ontwikkeling van het inwonersaantal;
- Prognose aantal woningen en huishoudens;
- Ontwikkeling van het aantal jongeren < 18 jaar.

TABEL MUTATIES SEPTEMBERCIJCLAIRE

Onderstaand overzicht laat het verloop zien van de primitieve begroting 2021 naar de septembercijclaire 2021. Alle tussentijdse mutaties zijn middels afzonderlijke memo's en besluitvorming reeds toegelicht en worden daarom als totaaleffect in de tabel opgenomen. De mutaties van de septembercijclaire worden wel afzonderlijk weergegeven en in dit hoofdstuk per onderdeel verder toegelicht. Daarnaast is volledigheidshalve een bijlage opgenomen met alle inkomsten welke betrekking hebben op de Coronacompensatie via het gemeentefonds.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Stand Primitieve begroting 2021 (obv meicirculaire 2020)	44.695	45.000	45.425	46.735	47.103	47.103
Mutatie Septembercijclaire 2020	500	125	35	75	77	77
Stand Septembercijclaire 2020	45.195	45.125	45.460	46.810	47.180	47.180
Decembercijclaire 2020						
Mutatie Decembercijclaire '20	295	95	95	95	95	95
Stand Decembercijclaire 2020	45.490	45.220	45.555	46.905	47.275	47.275
Mutatie Kadernota 2022	-115	616	963	429	1264	1264
Stand Kadernota 2022	45.375	45.836	46.518	47.334	48.539	48.539
Meicirculaire 2021						
Mutatie Meicirculaire '21	1246	1007	726	481	308	1285
Stand Meicirculaire 2021	46.621	46.843	47.244	47.815	48.847	49.824
Aanvullende middelen Jeugd (75%) reeds eerder verwerkt in de begroting		1.800	1.500	1.400	1.300	900
Reeds verwerkte Stelpost jeugd			-400	-400	-400	-400
Stand begroting voor aanvang Septembercijclaire 2021	46.621	48.643	48.344	48.815	49.747	50.324
Algemeen						
BCF Fonds	335	-	-	-	-	-
Accresontwikkeling	-	929	968	1.004	1.137	1.313
Schrapen opschalingskorting	-	429	-	-	-	-
Hoeveelheidsverschillen (aanpassing maatstaven)	-359	24	23	17	12	7
Uitkeringsfactor	70	141	140	125	133	65
Taakmutaties reeds verwerkt bij opmaken begroting						
Extra inkomsten jeugd definitief	-	1.894				
Reeds verwerkte Stelpost jeugd		-1.800				

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Taakmutaties nieuw (kunnen claims voor komen)						
Nacalculatie mobiliteitshulpmiddelen Wlz	-18	-16	-15	-13	-14	-14
Uitvoering en implementatie Breed offensief	17	-	-	-	-	-
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen	3	-	-	-	-	-
Bijdrage centrale voorziening Basisregistratie Personen	-6	-	-	-	-	-
Logisch ontwerp GBA	1	-	-	-	-	-
Landelijke structuur interventieteams	-	3	3	3	3	3
Toezicht en handhaving gastouderschap	-	12	12	12	13	13
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	-	5	5	5	5	5
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp	-	-10	-	-	-	-
Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015	-	-23	-	-	-	-
Extra inkomsten jeugd van eerdere € 613 mln.	72	-	-	-	-	-
Corona steunpakket reeds verwerkt bij opmaken begroting						
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie corona)	273	-	-	-	-	-
Corona steunpakket (kunnen claims voor komen)						
Lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen	89	-	-	-	-	-
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden	-	8	-	-	-	-
Impuls re-integratie bijstandsgerechtigden	-	22	-	-	-	-
Gemeentelijk schuldenbeleid	-	41	-	-	-	-
Bijzondere bijstand (compensatie corona)	-	20	-	-	-	-
IU/DU/SU						
Gezond in de Stad	-	62	-	-	-	-
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	-38	-38	-38	-38	-38	-38
3 D's in het sociaal domein						
Participatie (IU)	-7	-7	-11	-15	-19	-23
Stand Septembercirculaire 2021	47.053	50.339	49.431	49.915	50.979	51.655

ONTWIKKELING ACCRES EN HOEVEELHEIDSVERSCHILLEN

Afrekening BCF plafond

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om btw weg te nemen als factor in de afweging van decentrale overheden tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie). Voor marktpartijen is er zo een eerlijke kans om bij gemeenten en provincies 'binnen te komen'. Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het compensatiefonds. Dit compensatiefonds wordt gevoed door een verlaging van het gemeentefonds. Afsproken is dat wanneer er meer of minder aanspraak wordt gemaakt op dit compensatiefonds, eventuele middelen aanvullend worden onttrokken dan wel terugvloeien naar het gemeentefonds. In 2021 is de verwachting dat er een onderbesteding gaat plaatsvinden. Hiermee vloeit een deel dus weer terug ten gunste van het gemeentefonds. Voor Diemen gaat het om een bedrag van € 335.000 incidenteel.

Accresontwikkeling

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af-methode wordt het accres (dat is het Frans woord voor 'groei') genoemd, en wordt uitgedrukt in een percentage.

Het percentage wordt berekend door de relevante rijksuitgaven in enig jaar te vergelijken met het daaraan voorafgaand jaar. Als de rijksuitgaven achter blijven bij de planning, wordt dat onderbesteding of onderuitputting genoemd. In alle jaren zijn de hogere accresen volgens de circulaire het gevolg van hogere loon- en prijsontwikkeling dan tot nu toe aangenomen. Ook in de jaren na 2022 is het accres opwaarts bijgesteld als gevolg van uitgaven klimaatmaatregelen, compenseren gedupeerden van de kinderopvangtoeslag, zorg en de EU-afdrachten. Het kabinet heeft besloten de extra uitgaven die gerelateerd zijn aan corona 'buiten haken te plaatsen'. Deze worden dus niet meegenomen in de berekening van het accres. Voor Diemen gaat het om een bedrag van € 0,9 mln. in 2022 oplopend naar ruim € 1,3 mln. structureel in 2026.

Hoeveelheidsverschillen

Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en de aangeleverde maatstaven zijn een aantal maatstaven geactualiseerd of definitief bekend geworden. In deze specificaties zijn voor de uitkeringsjaren nieuwe bevolkingsgegevens vanuit het CBS verwerkt. De mutatie in deze maatstaven leidt tot een nadeel van circa € 0,36 mln. in 2021 aflopend naar € 0 structureel in 2026. De grootste mutatie is bij de maatstaf jeugdigen.

Uitkeringsbasis (effect uitkeringsfactor)

De uitkeringsbasis wordt gebaseerd op de aantallen van maatstaven vermenigvuldigd met een prijs per eenheid die daaraan is gekoppeld. De uitkeringsbasis wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor om zo het totaal beschikbare bedrag binnen het gemeentefonds te kunnen verdelen. Wanneer de omvang van het gemeentefonds dus wijzigt, zal ook de uitkeringsfactor wijzigen. In de septembercirculaire wordt de stijging in de uitkeringsfactor met name veroorzaakt door een stijging in het accres, de incidentele extra inkomsten vanuit het BTW compensatiefond (BCF) en het incidenteel schrappen van de opschalingskorting. Voor Diemen gaat het om een bedrag van gemiddeld € 0,125 mln. structureel.

TAAKMUTATIES

EXTRA MIDDELEN JEUGDZORG

Het Rijk stelt extra middelen beschikbaar voor jeugdzorg. Deze extra middelen komen over in 3 stappen, te weten incidenteel voor 2021 en 2022 en het structurele deel 2023 en verder.

1. Compensatie 2021 (incidenteel)

Rijk en VNG zijn in het voorjaar een incidentele compensatie 2021 voor de extra kosten jeugdhulp overeengekomen voor een totaal bedrag van € 613 mln.⁴. Hiervan is bij de meicirculaire € 438 miljoen via het gemeentefonds overgekomen. Voor Diemen ging het daarbij om een bedrag van € 634.000. Daarnaast was er € 55 mln. gereserveerd voor de VNG voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening. Inmiddels hebben de VNG en het Rijk deze kosten begroot op € 3,2 mln., waardoor er aanvullend bijna € 52 mln. is opgenomen binnen het gemeentefonds. Voor Diemen leidt dit tot een aanvullende uitkering van € 72.000.

Een bedrag van € 120 mln. wordt uitgekeerd via specifieke uitkeringen, welke aangevraagd kunnen worden (door een beperkt aantal coördinerende gemeenten) en maken dus geen onderdeel uit van het gemeentefonds.

2. Compensatie 2022 (incidenteel)

Per brief van 29 juni jl⁵. zijn gemeenten geïnformeerd dat het kabinet voor 2022 incidenteel € 1,314

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2021/04/22/afspraken-aanpak-problematiek-jeugdzorg>

⁵ [brief verdeelwijze incidentele middelen Jeugd 2022.pdf](#)

miljard extra beschikbaar stelt ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar. Hierin is ook meegenomen dat gemeenten uitvoering geven aan maatregelen die in 2022 een besparing van € 214 miljoen op de jeugdzorg-uitgaven opleveren. Daarnaast gaat er een bedrag van € 9 mln. naar de VNG vanwege het vormgeven van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. De incidentele compensatie voor 2022 bedraagt voor Diemen € 1,89 mln. Hiermee is in het opstellen van de programmabegroting 2022 reeds voor € 1,8 mln. rekening gehouden.

3. Compensatie 2023 en verder (structureel)

Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdstelsel en de structurele financiën. Het oordeel van de Commissie van Wijzen⁶ dient daarbij als zwaarwegende inbreng. Het Rijk en de VNG, in samenwerking met andere betrokken partijen (onder andere cliënten, aanbieders en professionals), committeren zich aan het opstellen van een hervormingsagenda, die bestaat uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Deze hervormingsagenda omvat zowel afspraken over maatregelen die passen binnen het huidige stelsel, als het starten met de voorbereiding van aanpassing in nationale wet- en regelgeving. Het is aan een nieuw kabinet om over de hervormingsagenda te besluiten.

De extra middelen zijn substantieel en daarmee van grote invloed op de begrotingen van gemeenten. Om deze reden is door de Commissie van Wijzen een tabel⁷ opgenomen die gemeenten mochten betrekken bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 hebben het Rijk, de VNG en het Interprovinciaal Overleg (IPO) afgesproken dat de gemeenten de bedragen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Vanuit behoedzaamheid en in het licht van de afspraken dat gemeenten ook zelf kostenbesparende maatregelen kunnen nemen, geldt hiervoor een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. De gemeente Diemen heeft deze richtlijn verwerkt bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2022 en de aanvullende jeugdmiddelen vanaf 2023 structureel als stelpost opgenomen. In onderstaande tabel staan de meerjarige bedragen aangegeven:

	Macro bedragen (x € 1 mln.)	2023	2024	2025	2026
Macro Maximum	basis	€ 1.828	€ 1.828	€ 1.828	€ 1.828
	dossiers met overeenstemming	€ -374	€ -463	€ -570	€ -961
	dossiers zonder overeenstemming	pm	pm	pm	pm
	inkomenafhankelijke bijdrage	pm	pm	pm	pm
	verwerkt als voorschot in de begroting				
	bedrag gemeentefonds	€ 1.454	€ 1.365	€ 1.258	€ 867
Macro Minimum	Gemiddeld minimum uit verkiezingsprogramma's	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
	bedrag gemeentefonds	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
	Lokaal (bedragen in €)	2023	2024	2025	2026
75% variant	Aandeel Diemen (afgerond op € 0,1 mln.)	€ 1.500.000	€ 1.400.000	€ 1.300.000	€ 900.000

⁶ [Afspraken VNG en Rijk.pdf](#)

⁷ [Financiële Tabel Commissie van Wijzen](#)

NACALCULATIE MOBILITEITSHULPMIDDELEN WLZ

Op 1 januari 2020 is de hulpmiddelenzorg aan cliënten die in een Wlz-instelling wonen vereenvoudigd. Vanaf deze datum worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) en niet meer vanuit de Wmo 2015. Dat betekent dat deze kosten niet meer voor rekening van gemeenten komen. Om deze reden zijn in de septembercirculaire 2019 middelen overgeheveld van het gemeentefonds naar de Wlz. Daarbij zijn het ministerie van VWS en de VNG overeengekomen dat op basis van realisatiegegevens nacalculatie plaatsvindt. In de decembercirculaire 2020 is de nacalculatie over 2020 ad € 16,9 miljoen verwerkt. In deze circulaire is de nacalculatie structureel vanaf 2021 verwerkt. Conform bestuurlijke afspraak is de nacalculatie gebaseerd op realisatiegegevens van 2020, zoals die worden aangeleverd bij de Nederlandse Zorgautoriteit. Voor Diemen gaat het om een bedrag van circa € 15.000 structureel als nadeel.

UITVOERING EN IMPLEMENTATIE BREED OFFENSIEF

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om op die manier meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is vanwege de demissionaire status van het kabinet controversieel verklaard. Een deel van de activiteiten is echter niet afhankelijk van een wetwijziging en kan toch worden uitgevoerd. De verdeling van deze middelen vindt plaats via bestuurlijke afspraken met de VNG. Op basis van die bestuurlijke afspraken ontvangen gemeenten gezamenlijk in 2021 € 15,5 miljoen via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die géén wetwijziging vereisen en sowieso zullen worden doorgezet. De maatregelen richten zich veelal op het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 17.000 incidenteel.

UITVOERINGSKOSTEN SVB PGB TREKKINGSRECHTEN JEUGD EN WMO

Ten aanzien van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de PGB-trekkingsrechten is voor 2022 overeengekomen om op basis van de conceptbegroting 2022 een bedrag uit de algemene uitkering te nemen. Het trekkingsrecht houdt in dat het Persoonsgebonden budget (pgb) niet op de bankrekening van de cliënt wordt gestort, maar dat het SVB Servicecentrum pgb (SVB) direct aan de zorgverlener(s) uitbetaalt. Voor Diemen gaat het om een bedrag van nadelig circa € 33.000 incidenteel.

OVERIGE DIVERSE KLEINE TAAKMUTATIES

Daarnaast zijn er diverse overige kleine taakmutaties < € 15.000 en worden derhalve niet verder toegelicht. Een eventuele inhoudelijke toelichting staat vermeld in hoofdstuk 2.2 van de septembercirculaire 2021⁸. De bedragen per onderwerp staan in onderstaande tabel aangegeven:

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen	3	-	-	-	-	-
Bijdrage centrale voorziening Basisregistratie Personen	-6	-	-	-	-	-
Logisch ontwerp GBA	1	-	-	-	-	-
Landelijke structuur interventieteams	-	3	3	3	3	3
Toezicht en handhaving gastouderschap	-	12	12	12	13	13
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen	-	5	5	5	5	5

⁸ [Septemercirculaire 2021](#)

INTEGRATIE- EN DECENTRALISATIEUITKERINGEN

GEZOND IN DE STAD

Het stimuleringsprogramma Gezond in de Stad (GIDS) wordt voortgezet in het jaar 2022. Het programma geeft de geselecteerde gemeenten extra ruimte om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische positie structureel en duurzaam te verbeteren. Een lokale en integrale aanpak is daarbij van belang. Voor Diemen gaat het om een incidenteel voordeel van € 62.000 in 2022.

SUPPLETIE UITKERING SOCIAAL DOMEIN

In de meicirculaire 2018 zijn afspraken gemaakt over de verdeeffecten voor de overgang van de Integratie-uitkering Sociaal Domein (IUSD) naar de algemene uitkering. Hiervoor is een suppletie-uitkering ingesteld. Deze suppletie-uitkering geeft invulling aan de bestuurlijke afspraak dat de overheveling van de IUSD naar de algemene uitkering geen herverdeeffect (zowel positief als negatief) mag hebben. De suppletie-uitkering voor 2021 is in deze circulaire nagecalculeerd en daarmee eveneens definitief geworden. Zodra de herijking van het gemeentefonds definitief is, lopen deze effecten daarin mee. Om deze reden wordt dit effect, tot de invoering van de nieuwe verdeling bij de herijking, voornamelijk structureel als afzonderlijke Decentralisatie-uitkering meegenomen. Voor Diemen gaat het om een bedrag van nadelig circa € 38.000 structureel.

AANVULLEND CORONAPAKKET

LOKALE CULTUUR EN BUURT- EN DORPSHUIZEN

Voor de lokale cultuur en buurt- en dorps huizen heeft het kabinet € 60 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 50 miljoen voor cultuur en € 10 miljoen voor buurt- en dorps huizen, ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig € 90.000 incidenteel.

AANVULLEND PAKKET EN IMPULS RE-INTEGRATIE BIJSTANDSGERECHTIGDEN

Als onderdeel van het steun- en herstellepakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen beschikbaar voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden (€ 14,740 miljoen in 2022). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2022 een tijdelijke impuls voor re-integratie (€ 43,438 miljoen) die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 30.000 incidenteel.

GEMEENTELIJK SCHULDENBELEID EN BIJZONDERE BIJSTAND

Als onderdeel van het steun- en herstellepakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 30 miljoen in 2022) en de bijzondere bijstand (€ 15 miljoen in 2022) beschikbaar. Gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 63.000 incidenteel.

TONK

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van € 260 miljoen beschikbaar gesteld. In de Meicirculaire 2021 is de eerste tranche (ad. € 65 mln.) toegevoegd aan het gemeentefonds. In deze circulaire wordt het restant van € 195 mln.

toegevoegd. Er was al eerder gecommuniceerd dat dit bedrag naar gemeenten toe zou komen. Voor Diemen gaat het om een bedrag van voordelig circa € 276.000 incidenteel.

3 D'S SOCIAAL DOMEIN

PARTICIPATIE

Het UWV voert structureel de no-riskpolis uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafpraak en nieuw beschut werk. Om dit te financieren zijn middelen verschoven van het gemeentefonds naar het UWV. De no-riskpolis is een regeling voor een werknemer die met een ziekte of handicap in dienst is gekomen en houdt in dat deze werknemer een Ziektewet uitkering krijgt als hij ziek wordt, geen hogere premie hoeft te betalen voor de Ziektewet en geen hogere premie hoeft te betalen als hij in de Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) komt. Voor Diemen gaat het om een structureel bedrag van nadelig circa € 7.000 in 2021 oplopend naar € 23.000 in 2026.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN CIRCULAIRE

KLIMAAT EN ENERGIE

Medeoverheden krijgen naar aanleiding van het Klimaatakkoord veel nieuwe taken op het terrein van de sectoren gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, landbouw en elektriciteit. De ROB heeft advies uitgebracht over de hoogte van de uitvoeringskosten van deze nieuwe taken voor medeoverheden vanaf 2022.

Het kabinet heeft, in afwachting van besluitvorming van het nieuwe kabinet over het advies van de ROB, besloten om in de begroting 2022 in totaal € 72,5 miljoen beschikbaar te stellen voor de klimaatakkoordtaken van gemeenten, ondersteuning van medeoverheden en RES. Dit om te voorkomen dat de uitvoering van het Klimaatakkoord stil komt te vallen. Een deel van dit bedrag zal via de gemeenten lopen. Besluitvorming over de uitkeringsvorm en de verdeelsystematiek vindt later dit jaar plaats. Het is aan een nieuw kabinet om een besluit nemen over de totale uitvoeringskosten voor de periode 2022 tot en met 2024.

TOEKOMSTIG ACCRES VOOR DEKKING HOGERE ZORGKOSTEN

De zorgsalarissen gaan 1½% extra omhoog. De extra kosten voor Wmo en jeugdzorg kunnen de gemeenten ongeveer dekken uit het accres, is de aanname van het Ministerie van VWS⁹. Bij de bespreking van de coronamaatregelen op 16 september 2021 heeft de Tweede Kamer de motie-Hijink en Bikker aangenomen, met als dictum "in de begroting 2022 € 600 miljoen vrij te maken voor een structurele loonsverhoging voor zorgpersoneel." Minister H.M. de Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voert die motie uit door € 675 miljoen extra te besteden aan loonindexatie voor de zorg. De hogere loonontwikkeling werkt ook door in de kosten voor Wmo en jeugdzorg voor gemeenten. Door de normeringssystematiek (samen trap op- samen trap af) leiden de hogere zorgkosten dan ook tot een toename van het accres binnen het gemeentefonds, welke voldoende moet zijn om deze stijging op te vangen. De nadere uitwerking moet nog plaatsvinden en zal in een andere circulaire zijn beslag krijgen.

TOEKOMSTIG ACCRES NA POLITIEKE BESCHOUWINGEN PRINSJESDAG

Bij de algemene politieke beschouwingen heeft de Tweede Kamer besloten de rijksuitgaven € 1 miljard te verhogen. Dat leidt tot ongeveer € 110 miljoen extra accres in 2022, waarvan een deel wellicht structureel. Deze aanpassing is, net als het hogere accres voor zorguitgaven, uiteraard nog niet verwerkt in de Septembercirculaire. Maar het is niet zinvol om de accresgevolgen van elke beslissing van het Rijk door te rekenen.

⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2021/09/23/memo-kabinetsreactie-op-motie-verhoging-ova/memo-kabinetsreactie-op-motie-verhoging-ova.pdf>

Bij de algemene politieke beschouwingen heeft de Tweede Kamer de motie-Hermans¹⁰ aangenomen, met als dictum onder andere (beperkt tot de uitspraken die relevant zijn voor het gemeentefonds):

- met € 500 miljoen de salarissen in het primair onderwijs te verbeteren;
- met € 300 miljoen euro de onderhoudsachterstanden bij defensie te verkleinen;
- met € 200 miljoen euro veiligheid en handhaving te versterken, onder andere door het aantal wijkagenten en (groene) boa's te vergroten.

Voor welk deel dat extra accres structureel is, hangt af van de vraag voor welk deel die extra rijksuitgaven structureel zijn.

CORONA ONTWIKKELINGEN VIA GEMEENTEFONDS

INKOMSTENDERVING

De gemeenten ontvangen van het Rijk compensatie voor de gederfde inkomsten van **2020** op basis van het verschil tussen begrote inkomsten 2020 (gegevens begroting) en gerealiseerde inkomsten 2020 (gegevens jaarrekening). De compensatie betreft in ieder geval de volgende posten: toeristenbelasting, parkeerbelasting, terrasprecario- en reclamebelasting, marktgelden, evenementenleges, havengelden en kwijtschelding / oninbaar verklaren lokale heffingen als gevolg van corona. Voor de leges geldt dat, wanneer er een groot verschil blijkt tussen begrote en gerealiseerde leges, dit nader door het Rijk en de VNG zal worden bekeken.

Het Rijk medio juli gestart met het in beeld brengen van de derving per gemeente. De uitkomst van de derving zal ter verificatie aan de betreffende gemeente worden voorgelegd. De gemeenten ontvangen na afronding van het verificatieproces een voorlopige indicatie van de compensatie. Op dit moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de inkomstenderving per gemeente over 2020. Het streven is dat voor zoveel mogelijk gemeenten de definitieve hoogte van de compensatiebedragen in het najaar bekend is.

Aanvullend hierop heeft het kabinet besloten de reële compensatie voor de inkomstenderving over **2021** over het gehele kalenderjaar te bezien.

CULTUUR EN BUURT- EN DORPSHUIZEN

Het kabinet reserveert voor het **derde kwartaal 2021** € 51,5 miljoen voor de regionale en lokale cultuur waarvan € 36,5 miljoen voor de instandhouding van de regionale en lokale culturele infrastructuur en € 15 miljoen ter compensatie voor de inkomstenderving van medeoverheden door onder andere het kwijtschelden van huren. Het is nog "slechts" een reservering door het Rijk. Een eventuele uitkering hiervan zal in de Decembercirculaire volgen.

Gezien de economie weer opengaat in de tweede helft van dit jaar worden voor andere dossiers in beginsel geen nieuwe middelen gereserveerd. Mochten toch weer coronamaatregelen getroffen moeten worden die tot extra kosten voor medeoverheden leiden in het derde kwartaal voor de reeds in kaart gebrachte dossiers, dan zal tijdig met de medeoverheden overlegd worden met betrekking tot de reële compensatie.

MEERKOSTEN CORONA 2021 - WMO 2015 EN JEUGDWET

In de voorjaarsnota 2021 heeft het kabinet een eerste raming van de meerkosten in het sociaal domein opgenomen (€ 141 miljoen). Hiermee onderschrijft het Rijk de afspraak over de meerkosten nogmaals. Deze raming is gebaseerd op de compensatie die in 2020 is uitgekeerd. In de raming is rekening gehouden met het effect van vaccinaties en het afschalen van een deel van de

¹⁰ [Politieke beschouwingen-Motie Hermans.pdf](#)

maatregelen vanaf de zomer. Dit budget is indicatief en wordt nog niet als voorschot aan gemeenten uitgekeerd. Dit ter voorkoming van verdeelproblemen bij het definitief vaststellen van de compensatie.

De raming wordt, volgens afspraak, geactualiseerd in de najaarsnota, nadat onderzoek naar de omvang van de meerkosten heeft plaatsgevonden om tot een betrouwbare raming te komen voor de meerkosten in 2021. Op basis van die definitieve raming wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten.

EXTRA MIDDELEN SW-BEDRIJVEN

Het kabinet heeft besloten om € 35 miljoen beschikbaar te stellen voor de periode 1 januari tot 1 juli 2021. Aangezien Sociale Werkvoorziening (SW)-bedrijven geen aanspraak kunnen maken op Noodmaatregel Ondersteuning Werkgelegenheid (NOW), is in 2020 besloten tot een tegemoetkoming aan gemeenten voor de loonkosten van SW-personeel. Ook in 2021 is er naar verwachting nog sprake van omzetverlies bij SW-bedrijven als gevolg van de coronamaatregelen. Het bedrag zal bij de decembercirculaire 2021 worden toegevoegd aan het budget 2021 van de integratie-uitkering Participatie.

Daarnaast is een bedrag van € 10 miljoen gereserveerd voor een eventuele aanvullende tegemoetkoming voor de periode 1 juli tot 1 oktober 2021. Het kabinet houdt een vinger aan de pols om te kijken of de financiële situatie naar aanleiding van de coronamaatregelen aanleiding geeft om ook (een deel van) het bedrag voor het derde kwartaal beschikbaar te stellen.

CORONA ONTWIKKELINGEN VIA SPECIFIEKE UITKERING

TOEZICHT EN HANDHAVING

De gemeenten / veiligheidsregio's krijgen € 45 miljoen voor de controle op coronatoegangsbewijzen. Dat is niet alleen voor gemeentelijk toezicht op de horeca maar ook voor gemeentelijke steun aan de horeca bij het houden van toezicht. Dat geld is voor de periode van begin oktober tot en met eind december 2021.

Dit geld kan worden ingezet voor bijvoorbeeld beveiligers, controleurs of hosts die horeca-ondernemers helpen bij de controle van de coronatoegangsbewijzen. Deze middelen worden beschikbaar gesteld aan de Centrumgemeente Amsterdam. Met Amsterdam worden aanvullende afspraken gemaakt over de lokale financiering vanuit deze middelen. Naar verwachting zullen de middelen conform inwonersaantallen doorgedecentraliseerd worden. Voor Diemen zal dit naar verwachting circa € 75.000 bedragen. De middelen zijn geormerkt en over de inzet zal verantwoording afgelegd moeten worden aan het Rijk.

DE TIJDELIJKE OVERBRUGGINGSREGELING ZELFSTANDIG ONDERNEMERS (TOZO)

De TOZO regeling eindigt op 1 oktober 2021. De verantwoording vindt plaats middels de Sisa verantwoording bij het opstellen van de Jaarrekening 2021.

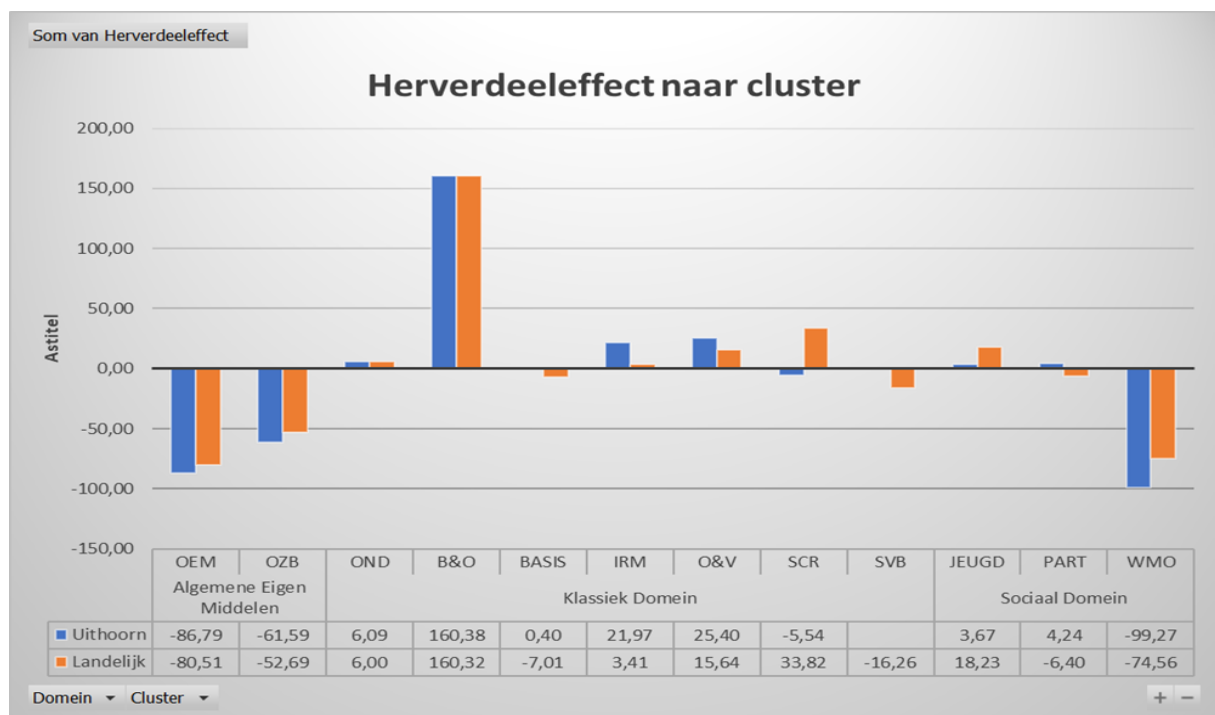
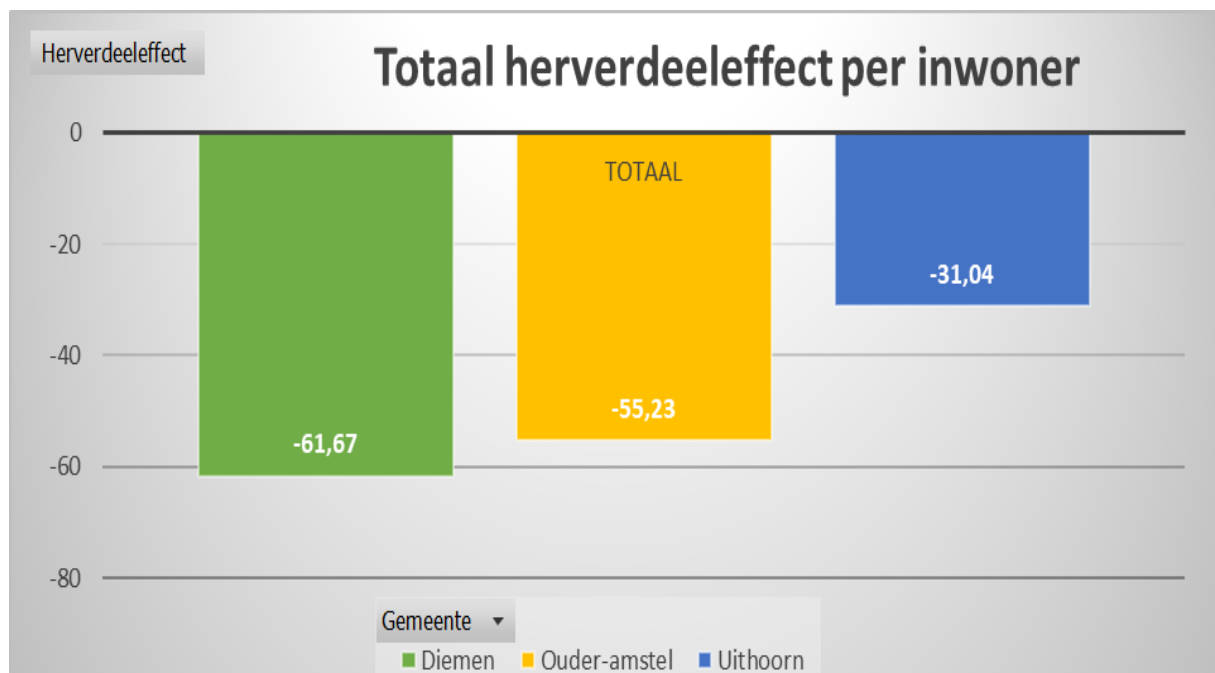
HERIJKING GEMEENTEFONDS

EERSTE VOORLOPIGE UITKOMSTEN

Op 9 juli jl. hebben de fondsbeheerders een aangepast voorstel voor het jaar 2017 bekend gemaakt en op 12 augustus jl. de actualisatie van het verdeelvoorstel Gemeentefonds naar het jaar 2019. In dit verdeelvoorstel gaan 168 gemeenten er op vooruit en 187 gemeenten er op achteruit. Ook is de ROB weer om advies gevraagd. Na ontvangst en weging van het definitieve advies van de ROB start de VNG-consultatie bij gemeenten in de maanden november en december. Een nieuw kabinet zal een

besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1 januari 2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022.

Tot de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds worden de maatstafgegevens en de omvang van de clusters, waaruit de verdeling is opgebouwd, geactualiseerd. De fondsbeheerders verwerken dan ook de taakmutaties die in de periode 2019-2022 hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden. Dat kan leiden tot verschuiving in de herverdeeleffecten. De herverdeeleffecten zullen op dat moment definitief worden vastgesteld. Op deze definitieve stand van de herverdeeleffecten wordt ook het ingroeipad gebaseerd.

Er heeft een uitgebreide analyse plaatsgevonden op de oorzaken van het herijkingseffect. De vergelijkingen tussen het oude en nieuwe model zijn lastig te herleiden. Het samenvoegen en

wegvallen van maatstaven, maar tegelijkertijd de invoering van nieuwe maatstaven met ook weer andere gewichten geeft geen eenduidige aanwijsbare oorzaak van de verschillen. Daarnaast zijn er ook verschuivingen tussen de clusters, veelal veroorzaakt door de verschuiving van de Overhead naar het cluster Bestuur en Ondersteuning.

Wel kunnen de volgende opvallende punten samenvattend worden meegegeven:

1. *De korting op het gemeentefonds binnen de Overige Eigen middelen m.b.t. OZB*
Waar eerder de korting voor 80% en 70% voor respectievelijk Woningen en Niet-woningen werd meegenomen, wordt deze nu voor 90% meegenomen. Dat betekent dat de korting voor gemeenten met een gemiddelde hoge WOZ waarde groter wordt.
2. *Maatstaf Centrumfunctie*
In de nieuwe verdeling is men naast de lokale en regionale centrumfunctie ook gaan kijken naar de landelijke centrumfunctie. Hierdoor heeft er een verschuiving plaatsgevonden van lokale- naar regionale- en landelijke centrumfunctie. Gevolg is in de praktijk dat deze maatstaf ten koste gaat van de kleine(re) gemeenten en in het voordeel is van de grote(re) gemeente/steden. Dit met name, omdat grote steden vaker een landelijke centrumfunctie hebben. Het betreft hier een complexe maatstaf, waarvan de vraag is of de theorie van de aanname ook aansluit bij de praktijk van een gemeente.
3. *De korting op het gemeentefonds binnen de Overige Eigen middelen m.b.t. vast bedrag*
Gemeenten worden geacht ook uitgaven te dekken vanuit eigen inkomsten. Gedacht kan worden aan Parkeerbelasting, Toeristenbelasting, Bouwgrondexploitatie etc, etc. Het percentage (en dus het bedrag wat gekort wordt) van de huidige 3%, op basis van werkelijke cijfers, is in de nieuwe verdeling verhoogd naar 4,3%. In het oude verdeelmodel werd er een groot pallet aan maatstaven voor deze 3% korting op de algemene uitkering toegepast en kon per gemeente anders uitpakken. Deze methodiek wordt in de nieuwe verdeling, naast de verhoging van de korting van 3% naar 4,3%, vervangen door een vast bedrag (negatief € 113,36) per inwoner voor elke gemeente. De vraag kan gesteld worden of het vaste bedrag recht doet aan de specifieke situatie van de gemeente, met andere woorden zijn het genereren van hoge inkomsten vanuit toeristenbelasting, parkeerbelasting en bouwgrond gezien de lokale omstandigheden reëel.

EVALUATIE NORMERINGSMETHODIEK

De normeringsmethodiek is wat in de volksmond heet 'samen de trap op en samen de trap af'. Aan het eind van elke kabinetsperiode wordt de methodiek geëvalueerd. Dit vraagstuk loopt dus niet mee met de herijking van het gemeentefonds. Hiervoor is een interdepartementale werkgroep ingesteld en tevens heeft de VNG zijn mening gegeven. Pijnpunt is vooral de stabiliteit van accressen, binnen een jaar, over de circulaire heen en tussen jaren. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in juni jl. een rapport gepubliceerd.

In het rapport is het volgende advies opgenomen:

- Eerst basis op orde, de middelen moeten toereikend zijn;
- Herstellen bestuurlijke verhoudingen, vertrouwen;
- Splitsing basisfonds (voor autonomie, beleidsvrijheid) en medebewindsfonds (ruim, ook sociaal domein);
- Basisfonds: brede koppeling aan meerjarig rijksuitgavenkader bij zgn. Startnota, inclusief Nationaal Groeifonds;
- Medebewindsfonds: eigen volume en indexatie;
- Gezamenlijke fondsen voor grote opgaven als energietransitie, klimaat, woningbouw.

Het nieuwe kabinet zal besluiten hoe hier mee om te gaan.

In deze bijlage is een overzicht opgenomen van de inkomsten voor de gemeente Diemen die in het kader van de compensatie corona zijn uitgekeerd via het gemeentefonds. De uitgaven die de gemeente heeft gehad op deze posten zijn niet in dit overzicht opgenomen, deze zijn opgenomen in de planning & control documenten.

Aanvullend pakket re-integratie en impuls re-integratie (€ 41.000 EN € 22.000)

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar (€ 40 miljoen in 2020; € 90 miljoen in 2021). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijk impuls voor re-integratie (€ 50 miljoen) die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Persoonlijk contact is belangrijk om hen vanuit een uitkeringssituatie naar werk te begeleiden¹¹.

Gemeentelijk schuldenbeleiden bijzondere bijstand (€ 42.000 EN € 15.000))

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 15 miljoen in 2020; € 30 miljoen in 2021) en de bijzondere bijstand (€ 5 miljoen in 2020; € 10 miljoen in 2021) beschikbaar, gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek. Deze extra middelen stellen gemeenten in staat om hun inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen¹².

Opschalingskorting (€ 247.000)

Hoewel geen directe vergoeding betreft, is er als gevolg van de coronacrisis besloten gemeenten tijdelijk meer financiële ruimte te geven. Hiermee is de toename in de opschalingskorting voor 2 jaar uitgesteld.

Perspectief jeugd en jongeren (€ 40.000)

Voor jongeren is het essentieel om elkaar fysiek te kunnen ontmoeten. Met een Jeugdpakket van € 58,5 miljoen wil het kabinet een impuls aan gemeenten geven om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Gemeenten ontvangen extra middelen t.b.v. de inzet van jongerenwerkers in achterstandswijken. Een bedrag van € 40 miljoen is aan de algemene uitkering toegevoegd.

Jongerenwerk jeugd (€ 26.000)

Om jongeren uit bepaalde risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket verlengd tot eind 2021. Het kinder- en jongerenwerk speelt ook een signalerende rol op het gebied van psychische problemen of huiselijk geweld.

Mentale ondersteuning jeugd (€ 22.000)

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Als onderdeel van het aanvullend steunpakket sociaal en mentaal welzijn en leefstijl van 12 februari 2021¹³ zet het kabinet daarom met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door bijvoorbeeld: geven van trainingen, zoals weerbaarheidstrainingen, inzet op extra coaching van jongeren, inrichten van meer inloophuizen waar jonge ervaringsdeskundigen andere jongeren hulp bieden voor mentale ondersteuning, inrichten van buddyprojecten waarbij jongeren gekoppeld worden aan een leeftijdsgenoot voor mentale steun. Om jongeren uit bepaalde

¹¹ [Kamerbrief 30 november Minister SZW, voortgang uitwerking aanvullend sociaal pakket](#)

¹² [Kamerbrief 28 september Minister SZW, intensivering armoede- en schuldenaanpak](#)

¹³ <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/02/12/kabinet-stelt-200-miljoen-euro-beschikbaar-voor-welzijn-in-coronatijd>

risicogroepen te benaderen en te bereiken wordt de huidige extra inzet van jongerenwerk uit het Jeugdpakket.

Jongerenwerk jeugd (€ 15.000)

Jongeren hebben behoefte aan laagdrempelige ondersteuning voor mentaal welzijn. Daarom zetten we met gemeenten in op het organiseren van activiteiten om mentale weerbaarheid van jongeren te versterken, door inzet op meer mogelijkheden tot ontmoeting in (tijdelijk onbenutte) ruimten zoals bibliotheken, buurthuizen, wijkcentra, sporthallen en evenementenhallen beter en veilig te benutten voor sociale en ondersteuningsactiviteiten.

Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (1e tranche € 90.000)

De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Dat geldt bijvoorbeeld voor werknemers die hun baan verliezen en geen recht (meer) hebben op een uitkering, of voor zelfstandigen die vanwege de coronamaatregelen hun opdrachten zien verdwijnen maar geen aanspraak op de Tozo kunnen maken.

In de maartcirculaire is voor het eerste kwartaal van 2021 € 65 miljoen beschikbaar gekomen via de Algemene uitkering van het gemeentefonds volgens de eerder afgesproken verdeelsleutel. In de tweede tranche wordt het resterende budget van € 195 miljoen over gemeenten verdeeld. Voorafgaand aan de toekenning van de tweede tranche wordt gekeken of de verdeelsleutel aanpassing behoeft op basis van wat in de praktijk zichtbaar is over het gebruik van de regeling.

Afvalverwerking (€ 52.000)

Door de coronacrisis hebben gemeenten zowel extra kosten gemaakt als inkomsten gemist met betrekking tot afvalinzameling. Met name het restafval is, door onder andere het thuiswerken, in hoeveelheid gegroeid. Veel gemeenten hebben contracten gesloten met een variabele prijs voor de verwerking hiervan. Deze prijs is door de brede toestroom, gestegen. Tegelijkertijd ontvangen de gemeenten voor andere afvalstromen een vergoeding. Maar omdat deze stromen zijn toegenomen, is de vergoeding hiervoor gedaald.

Bestrijding eenzaamheid ouderen (€ 49.000)

Eenzaamheid is door corona toegenomen. Op lokaal niveau zetten gemeenten met lokale partners al in op het bestrijden van eenzaamheid. Maar nog niet iedereen wordt persoonlijk bereikt. Het kabinet stelt middelen ter beschikking zodat – via gemeenten en lokale partners – kan worden ingezet op onder meer de volgende acties:

- Extra contact met ouderen: huisbezoeken, digitaal en belcontact. Hierdoor ontstaat tevens meer zicht op hoe het werkelijk met ouderen gaat.
- Extra helpende handen: boodschappen, hulpvragen doorzetten, helpen contact met anderen te maken.
- Inzet op verbinding tussen mensen: creëren van meer mogelijkheden elkaar coronaproof te ontmoeten, mensen aan elkaar koppelen om samen activiteiten te organiseren.
- Extra inzet op zingeving: alternatieve dagbesteding helpen organiseren, deelname culturele activiteiten.

Extra begeleiding kwetsbare groepen (€ 45.000)

De coronacrisis maakt dat de levens van iedereen met begeleiding er heel anders uitziet: dagbesteding gaat soms niet door (horeca is bijvoorbeeld gesloten), er komen minder mensen langs, niet iedereen begrijpt de maatregelen even goed. Ook is er meer begeleiding en ondersteuning nodig voor mensen met andere beperkingen. Bijvoorbeeld kwetsbare mensen met een medische aandoening die zeer bang zijn besmet te raken gezien de risico's dat deze besmetting fataal kan zijn of zeer ernstige

consequenties kan hebben. Dit maakt dat extra ondersteuning nodig is zodat lokaal kan worden geïnvesteerd.

Cultuurmiddelen (€ 50.000)

Veel van de culturele instellingen die door gemeenten worden ondersteund, komen door de coronacrisis in de problemen omdat activiteiten niet kunnen doorgaan en eigen inkomsten dalen. Met deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om deze belangrijke instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden¹⁴.

Tweede kamer verkiezingen (€ 33.000)

Om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij Tweede Kamerverkiezing in 2021 als gevolg van de coronamaatregelen heeft het kabinet € 30 miljoen ter beschikking gesteld. In overleg met de VNG is besloten tot een aanvullende compensatie van € 26,9 miljoen, waarvan € 22 miljoen wordt uitgekeerd als compensatie voor gemeenten via het gemeentefonds. Deze compensatie is bedoeld voor gemeenten voor onder meer de extra organisatie, het inrichten van stemlokalen en instellen van stembureaus voor vervroegd stemmen, het drukken, opslaan en beveiligen van stembescheiden, de portokosten van briefstembescheiden, het instellen van afgiftepunten en van briefstembureaus. Het resterende bedrag van € 4,9 miljoen is bestemd voor activiteiten voor communicatie/voorlichting, ondersteuning voor gemeenten en evaluatie.

Jeugd aan Zet (€ 10.000)

Het programma beoogt jongeren te ondersteunen die geraakt worden door de effecten van de coronacrisis. Doordat de dagelijkse activiteiten voor veel jongeren door de coronacrisis niet of niet goed mogelijk zijn (zoals onderwijs, sport, sociale ontmoetingen en de mogelijkheid om te werken) is er een toenemende overlast van jongeren in de openbare ruimte. Ook is er vanwege de steeds verdergaande en langdurige beperkende maatregelen grote zorg over het effect van de coronamaatregelen op de fysieke en psychische gezondheid van jongeren.

Het programma maatschappelijke diensttijd (MDT) (uitgevoerd door de ministeries van VWS, SZW en OCW) is van harte bereid om de jongeren in deze crisistijd te ondersteunen. Via dit programma wordt al een grote groep jongeren bereikt en tijdens de coronacrisis extra ondersteund. Het programma MDT zit nog in de groeifase en zoekt meer verbinding met gemeenten, zodat het programma MDT kan doorgroeien naar een landelijk dekkend netwerk. Om deze win-win situatie te versterken wordt ook ten behoeve van de wintereditie van Jeugd aan Zet een financiële bijdrage verstrekt van € 3,1 miljoen aan gemeenten in Nederland. Er nemen 307 gemeenten deel en per gemeente is een bedrag van € 10.000 beschikbaar gesteld. Hiermee kunnen gemeenten in deze coronatijd jongeren ondersteunen en tegelijkertijd kunnen jongeren een maatschappelijke bijdrage leveren waar deze nu nodig is.

Heroriëntatie zelfstandigen (€ 11.000)

Bij de aankondiging van het tweede steun- en herstelpakket is aangegeven dat gemeenten vanaf 1 januari 2021 ondersteuning bieden aan zelfstandig ondernemers die zich willen heroriënteren. Dit kan grotendeels vanuit de extra impulsen en extra budgetten voor crisisdienstverlening worden betaald. Voor aanvullend maatwerk voor zelfstandig ondernemers is in 2021 incidenteel een bedrag van € 6,39 miljoen aan het gemeentefonds toegevoegd.

Gemeentelijk schuldenbeleid 2022 (€ 42.268) en Bijzondere bijstand 2022 (€ 21.134)

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 30 miljoen in 2022) en de bijzondere bijstand (€ 15 miljoen in 2022)

¹⁴ [Kamerbrief 16 november Minister OCW, Uitwerking maatregelen tweede specifieke pakket voor de culturele en creatieve sector](#)

beschikbaar. Gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek.

Aanvullende pakket re-integratie 2022 (€ 7.722) en Impuls re-integratie 2022 (€ 22.757)

Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen beschikbaar voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden (€ 14,740 miljoen in 2022). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2022 een tijdelijke impuls voor re-integratie (€ 43,438 miljoen) die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren.

		2021					Totaal 2021	2022 Totaal 2022			
		Pakket 2	Pakket 3	Pakket 4	Pakket 5			Pakket 5			
Soort uitkeri	Doel	Sept. Circ.	Dec. Circ.	Mrt. Circ.	Mei. Circ.	Sept. Circ.		Sept. Circ.			
Algemeen	Aanvullende pakket re-integratiekosten 2021	23 september SZW	41.299				41.299		41.299		
	Impuls re-integratie 2021	23 september SZW	22.053				22.053		22.053		
	Bijzondere bijstand 2021	23 september SZW	14.720				14.720		14.720		
	Gemeentelijk schuldenbeleid 2021	23 september SZW	42.276				42.276		42.276		
	Schrappen opschalings korting 2021	28 en 31 augustus	247.290				247.290		247.290		
	Perspectief jeugd en jongeren 2020	26-3-2021		39.886			39.886		39.886		
	Perspectief jeugd en jongeren 2021	26-3-2021		36.803			36.803		36.803		
	Jongerenwerk	26-3-2021		26.468			26.468		26.468		
	Mentale ondersteuning 2021	26-3-2021		21.903			21.903		21.903		
	Activiteiten en ontmoetingen	26-3-2021		15.280			15.280		15.280		
	Bijzondere bijstand (TONK) 2021	26-3-2021		89.763			89.763		89.763		
	Afvalverwerking	26-3-2021		52.473			52.473		52.473		
	Bestrijden eenzaamheid ouderen 2021	26-3-2021		49.340			49.340		49.340		
	Extra begeleiding kwetsbare groepen	26-3-2021		44.505			44.505		44.505		
	Lokale cultuur 2021	21-9-2021				69.835,16	69.835		69.835		
	Buurt- en dorpshuizen 2021	21-9-2021				19.809,86	19.810		19.810		
	TONK 2021	21-9-2021				275.770	275.770		275.770		
	Gemeentelijk schuldenbeleid 2022	21-9-2021						42.268	42.268		
	Bijzondere bijstand 2022	21-9-2021						21.134	21.134		
	Aanvullende pakket re-integratie 2022	21-9-2021						7.722	7.722		
	Impuls re-integratie 2022	21-9-2021						22.757	22.757		
Totaal Algemeen			247.290	120.347	376.421	365.415	1.109.473	93.881	93.881	1.203.354	
Decentralisa	Cultuurmiddelen 2021	16-11-2020	50.237				50.237		50.237		
	Extra kosten verkiezingen 2021	30-10-2020	33.341				33.341		33.341		
	Mutaties voorschoolse voorziening peuters	26-3-2021		6.696			6.696		6.696		
	Jeugd aan Zet	31-5-2021			10.000		10.000		10.000		
	Herorientatie	31-5-2021			10.880		10.880		10.880		
Totaal Decentralisatie				83.577	6.696	20.880	111.154			111.154	
Eindtotaal			247.290	203.924	383.117	20.880	365.415	1.220.627	93.881	93.881	1.314.507

Toelichting op de vergoeding

-
- [Brief 28 en 31 augustus](#)
- [Brief 23 September](#)
- [Brief 30 Oktober](#)
- [Brief 16 November](#)
- [Brief 26 maart 2021](#)